

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

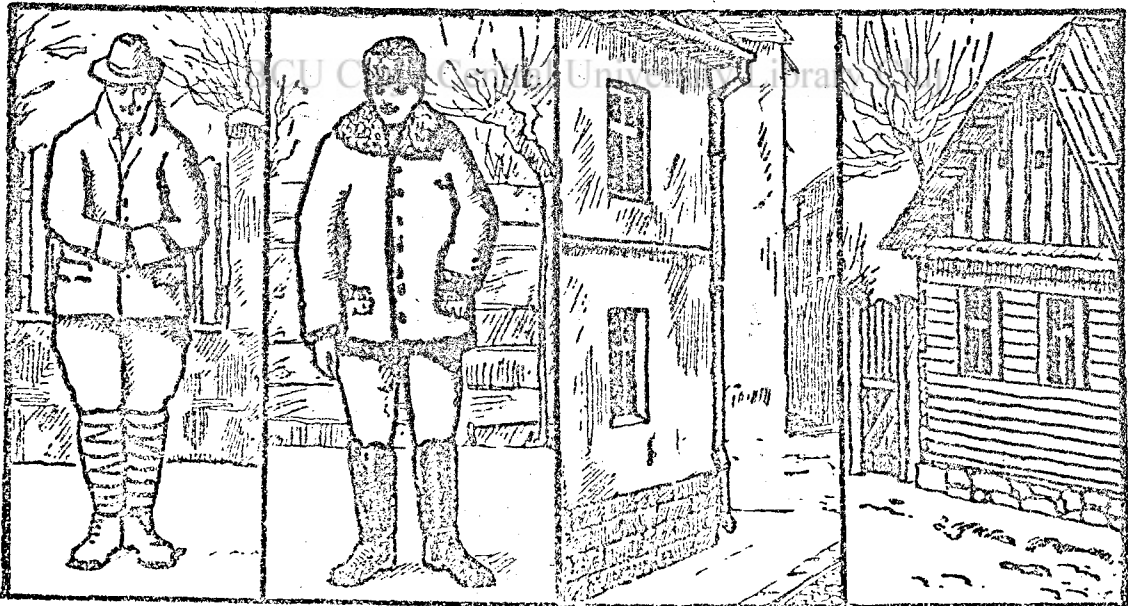
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Mért nem fázunk — bundában?

Evek óta nem hullott télen át annyi hó, mint most. A gazdák jóleső érzéssel járnak a határon, mert tudják, hogy a vetések a vastag hótakaró alatt jól telelnek. A kipállás veszedelme nem fenyegeti idén a vetéseket, mert ez a baj csak a buja fejlődésű vetéseknél szokott fellépni. Buja vetések pedig az idén nincsenek, mert későn vetettek a gazdák.

ber teste lehüljön, mint ahogyan a hó megakadályozza, hogy a föld elveszítse a nyáron és ősszel felraktározott meleget.

A bunda és a hó tehát önmagukban nem melegek, de — ahogyan köznapiasan mondják, meleget tartanak. Tudományosan ezt a tulajdonságot *hőszigetelő* képességnek nevezik. A különböző anyagok *hőszigetelő* képes-

A városi ruházatban 40 százalék levegő van, tehát télen hideg.

A háziszőlt, falusi ruhában 70-80 százalék levegő van, tehát télen meleg.

Atégla és kőfalban 15-20% levegő van, tehát csak akkor tart meleget, ha vastag.

A borona falban 70 százalék levegő van, tehát a vékony fal is meleget tart.

Erdemes kissé elmélkedni arról, hogy miért telelnek jól a vetések a nagy hó alatt, vagyis miért tart meleget a hó! Hiszen a hó megfagyott víz!

A hótakarót legáltalában *bundához* lehet hasonlítani. A hasonlat mindenben találó. A bunda sem ad közvetlen meleget, a hó sem melegít. A bunda melegítő hatásának más magyarázata van: megakadályozza, hogy az em-

sége nagyon eltérő. Attól függ, hogy mennyi *levegőt* tartalmaz az illető anyag! Maga a levegő tudniillik, egyik legjobb *hőszigetelő*. Legjobban megfigyelhetjük ezt *ablakainknál*. A dupla ablak nem azért teszi meleggé a házat, mert két sor üvegből áll, hanem azért, mert a két ablak között levegő van.

Minél több levegő van valamely anyagban, annál puhább s annál rosszabbul vezet a

meleget. A vas és réz kemény fémek, tehát jól vezetik a hőt, amit másként úgy fejezünk ki: rossz hőszigetelők. Ezért a vas-, vagy réz-kilincsre ráfagy a pajkos gyermek nyelve. Ha egy fapálcához érinti semmi baja sem történik.

Sok érdekes kísérlettel állapították meg, hogy a különböző anyagoknak milyen a hőszigetelő képességük. Annál nagyobb valamely anyag hőszigetelő képessége, minél nagyobb százalékban tartalmaz levegőt. A következőkből megérjük, hogy ez mit jelent. Ha egy 100 literes kádát megtöltünk hóval és a havat megolvasztjuk, 10—20 liter vizet kapunk. A megolvasztott 100 liter hóban tehát 80—90 liter levegő volt. Ezért egyszerűen így fejezzük ki: a hó 80—90% (százalék) levegőt tartalmaz. Ez az oka annak, hogy a legvastagabb hótakaró is, amelyikről azt hisszük, hogy soha sem olvad el, egyik napról a másikra, olykor egy éjszaka eltűnik.

Ezután az elmefuttatás után jutottunk e annak tárgyalásához, hogy mindennapi életünkben hogyan hasznosítjuk ezeket a tapasztalatokat? Főképen a ruházatról és a lakóházakról fogunk elmélkedni.

Az a jó ruha tehát, amelyiknek szövete sok levegőt tartalmaz! Az ilyen ruha nemcsak

meleget tart, de akármilyen furcsán hangzik a meleg ellen is védelmet nyújt.

A városi selymek alig 10—20%, a városi posztók 30—40% levegőt tartalmaznak.

A háziszőtt vászonban 20—30, a posztóban 50—60, sőt ha vastag 80 százalék levegő van. A juh- vagy báránybőr bundában 90 százalék levegő van, ezért tart télen jó meleget. A cipő, vagy csizma-bőrben kevés levegő van, ezért kell télen posztó botost huzni a lábra! Abban 70—80% levegő van s ez pótolja a bőrcipő 10—15% levegőjét.

A házak anyaga is úgy jó, ha rossz hővezető! A boronafalban 70—80% levegő van, a téglafalban 20—25, az újabban használt üreges téglafalakban 50—70% levegő van. Ebből a nézőpontból megítélve legrosszabbak a természetesből épült falak, ezek alig 10—15% levegőt tartalmaznak.

Az elmélkedés magvát tanulság formájában röviden a következőkben foglalhatjuk össze: a háziszöttteményeknek nagy előnyük, hogy rossz hővezetők, tehát télen jobban tartják a meleget, mint a bolti portéka. Aki tehát háziszőtt ruhát visel, nehezebben betegszik meg meghűlés következtében. A selyem kombiné és a városi ruha viselése falan, ahol nagyobb a hideg és inkább fúj a szél a legbiztosabb út mindenféle betegség megszerzésére.

Erdély magyar asszonyaihoz.

Mint tanítónő, évek óta küzdöm és beszéllek a divathóbort és városi rongyok viselete ellen, — de hiába. Falunkban is az utóbbi öt-hat év alatt annyira elterjedt a selyem, bársony anyagu viselet, hogy ha például a közeli Mezőpanit községből (hol igazán dicséretreméltóan ragaszkodnak a régi szokásokhoz és viselethez) ide jön valaki, azt mondja, hogy itt ma holnap mindenki kisasszony, meg „nagyasága“.

A tapasztaltak után teljes meggyőződéssel vallom, hogy népünk ezen hibája ellen minden erőnkkel, minden eszközzel küzdenünk kell. Ugy hiszem, elsősorban magunknak kell elől járnunk jó példával. Van annak már 2 éve, hogy ez irányban tapogatózom; de minden eredmény nélkül. Ugyanis azt hiszem, hogy először is a középosztály asszonyai, leányai kell, hogy felvegyék a régi magyaros viseletet és azután a nép is belátja ennek a

helyességét, vagy minden gondolkodás nélkül utánozza. Gyűléseink, összejöveteleink alkalmával magunk közt beszélgetve, többször felhoztam a következő dolgokat: Jó lenne, ha mindannyian székely szőttesből régi formájú magyaros ruhát varatnánk és azt nemcsak otthon, hanem gyűléseinken, összejöveteleinken és másutt is viselnék a divatos „komplék“ meg egyebek helyett. Azonban egy pár fejbőlintás, mulatságos, vagy gunyos mosolynál nagyobb eredményt el nem értem. Én a magam részére rég megcsináltattam volna, kész örömmel felölténém bármely alkalomra, de mit érnek el vele egyedül! Azt mondanak „feltűnési viselkedés“ bánt és napirendre térnének felette.

Az ősszel Marosvásárhelyen megtartott kiállításon hasonló értelemben beszéltek: Kovács Dezsőné és Gyallay Domokosné. A „Magyar Nép“ cikkeit olvasva, látom, hogy másokat is foglalkoztat az ügy. Örömmel jó

lentkezem *küzdő, dolgozó munkásnak.* Engedjék meg, hogy egy gondolatomat leirjam a kivitelre vonatkozóan. A falvakban a nép a papnét és intelligenciát igyekszik utánozni. Nálunk, reformátusoknál, a *Nőszövetségek útján az összes középosztályu családokat fel kellene szólítani.* Egyben, ahol szövés-sel már nem foglalkoznak, megjelölni a beszerzési forrásokat, helyes szabás-, varrás-mintákat, nehogy a hirtelen felbuzdulással a tájékozatlanság miatt valami torz divat támadjon belőle. Ki lehetne tüzni egy távolabbi időpontot, mikor egy és ugyanazon napon, *valami ünnepség, pl. anyák napján vagy más*

közös ünnep alkalmával az egész országban a magyar nők először felvéve, azután rendesen viselnék e ruhát.

Bár csak a jó Isten megsegítené e cél megvalósításában. Azonban, ha jobban elgondolkozom, mégis elfog a csüggedés. Hiszen ismerem jól asszonytársaimat, tudom, hogy igen sokan vannak, akik a divat hóbortyjáért még a lelkiüdvösségükről is szívesen lemondának. De mégis! Ha Isten segít!...

(Mezőbergenye.)

Liszkáné Zsigmond Klára,
tanítónő.

KULÖLÖG

A keleti harcok. Adáz kitarással és keleti kegyetlenség-gel folynak tovább a harcok Kina földjén. Hadüzenet nem történt, tehát hivatalosan nines háboru. De azért már ezerszámra hullottak el emberek fegyverektől s váltak porrá házak és raktárak az ágyuk tüzeitől. Japán folytatja a csapatszállítást, Kina pedig ellenáll, olyan kitartással, hogy az utóbbi héten a japánok egy lépést sem birtak előhaladni. Az angol hajóhad parancsnoka, Kelly tengernagy, fegyverszünetet akart teremteni a két fél között s kijelölni a kínai partvidéken egy több kilométer széles semleges sávot, ahonnan kivonulna a japán s a kínai katonaság is. Ezt az ajánlatot egyik fél sem fogadta el s így tovább folynak a véres harcok, háboru nélkül. A dolgot az teszi nagyon bonyolulttá, hogy Japán tulajdonképen a vörös uralom lábrakapása ellen harcol Kinában s ezért olyan elnézők iránta az európai nagyhatalmak. Viszont Japán a maga érdekeire

is ügyel s ha sikerül Kinát levernie, oly erős helyzetet terem magának, amiből lehetetlen lesz kivetni. Tehát az európai befolyás még jobban meg fog gyengülni Ázsiában.

Hogyan akarják a franciák lenyügözni Európát? A francia hadügyminiszter, Tardieu, egészen új tervet terjesztett a leszerelési tanácskozás céljára. Ez a terv elsősorban a békebiztonságát kívánja szolgálni s így természetesen leginkább Franciaország biztonságát. — Lényege: a béke fenntartása nemzetközi haderők által. Ebből a célból nemzetközivé kívánja a világ kereskedelmi repülőgéphadát s meghatározni azt a mértéket, ameddig kereskedelmi repülőgépeket építeni és felhasználni lehet. Ezenkívül nemzetközi repülőgéposztályt kíván szervezni. Második jelentős indítvány az, hogy a néhez tüzéséget és a nagy hadihajókat a tulajdonos államok szükség esetén kötelesek a népszövetség rendelkezésére bocsátani. A harmadik pont nemzetközi rendőrség és rohamhadosztály szervezését kívánja, ami szintén a Népszövetség rendelkezésére állana. A rohamhadosztály felállítását minden háborus összeütközés

esetére Franciaország hajlandó elvállalni. A negyedik pont eltiltja a tűz-, mérge-, betegségokozó- és gázbombák használatát szárazon és vizen. Az ötödik pont pedig a politikai intézkedéseket foglalja magában. Ezek szerint el kell rendelni a kötelező döntőbíráskodást, a fegyverkezés nemzetközi ellenőrzését és a nemzetközi haderők vezetésének szabályozását. A nagy gonddal kidolgozott és a végső pillanatig titokban tartott francia javaslat óriási meglepetést okozott. De ez hamar elmúlt s máris kimutatták a terv alaphibáit és rejtett céljait. Legnagyobb hibája, hogy csak aránylag szűk területre lehet alkalmazni: Európában és ennek közvetlen környékén. A tengeren túl fekvő országok nem mondhatnak le arról, hogy a maguk védelmére saját haderőiket ne mozgósítsák, mikor az szükségessé válik, mert létük kockáztatása nélkül nem várhatják meg a nemzetközi csapatok odaérkezését. A kereskedelmi repülőgépekre vonatkozó terv valójában a nemzet kereskedelmi repülést akarja ellenőrzés alá vonni, ami annál feltűnőbb, mert a hadi repülőgépekről a terv

meg sem emlékezik, holott tudvalevő, hogy éppen Franciaországnak van a legerősebb harci repülőgéphada. A nemzetközi rohamhadosztály francia szervezése pedig Franciaországot tenné Európa valóságos urává. Érthető, hogy a tervet ezekben a részeiben az egész világsajtó élesen bírálja, bár a gáz- stb. bombákkal való harc eltávolításában, mint eddig is, egyetért az egész világ, sőt az angol és amerikai terv eltávolítását a tengeralattjárók háborús használatát s a levegőből való bombázást is.

Ennek ellenére a francia terv elérte azt, amit akart: új anyagot adott a leszerelési tárgyalásoknak s így elhárította azt a veszedelmet, ami anélkül bizonyára bekövetkezett volna: hogy már most kiderüljön a Népszövetség tehetetlensége. Ezért a francia diplomácia kiválóságához méltó volt a francia kormánynak ez a fogása.

Zavarok Litvánországban. A békeszerződés az Oroszországból kiszakított új litván államhoz csatolta Keletporoszországból Memel várost és vidékét. Ennek a területnek a lakóssága túlnyomóan német. Ezért elég tágkörű autonómiát nyert s ennek értelmében tartományfőnökét is maga választotta. Most a litván kormány az autonómiát felfüggesztette s a német tartományfőnököt letartóztatta s elmozdította, mert a litván kormány tudta nélkül idegen álmossal (természetesen Németországgal) bizalmas tárgyalásokat folytatott. Az eset élénk felháborítást keltett Németországban s ezért a német kormány a Népszövetség elé akarja vinni az ügyet.

Petroleumvezeték Ázsiából Európába. A bibliai paradicsom környékén, a mai Irak tartományban dúsgazdag petroleum források vannak s ezeknek kiaknázására angol vállalkozók kaptak engedélyt. A vállalkozók most azzal a hatalmas tervvel foglalkoznak, hogy földalatti csővezetékkel Európába szállítják a petroleumot s így kiszorítják az amerikai, orosz, stb. petroleumot. Ezzel Anglia nemcsak jó üzletet csinálna, hanem megjavítaná az angol pénz megromlott értékét is s mivel a tervet a gyakorlatban végre lehet hajtani, valószínű, hogy néhány év alatt meg is valósul.

Nagy nyomor a Ruthén-földön. A Felvidék ruthénlakta tájain el nem képzelhető nyomorúság dúl. A föld nem jövedelmez s egyéb munkasincs, mert a fatermelés teljesen megszűnt. — Kétszáz ezer munkából csak tízezernek van munkája. A cseh ujságok szerint nem lehet elképzelni, hogy miből élnek a ruthének. A gazdag Csehországban, a béke tizennegyedik évében.

Belpolitikai hírek

Újabb tervek. A belpolitikai válságot sehogy sem lehet előre vinni. Egymásután merülnek fel a legkülönbözőbb tervek a belpolitikai helyzet megmentésére. Legújabbán szinte hihetetlennek látszó lehetőségéről irtak a bukaresti ujságok. Eszerint a románzeti párt közösen alakítaná a kormányt a liberális párttal Titulescu elnöklete alatt. A hirt fenntartással kell fogadnunk, mert a két párt eddig úgy állott egymással szemben, mint tűz a vízzel.

Nem halad a parlament munkája! A Magyar Népe előző számában közöltük, hogy a parlament megkezdte tanácskozásait. Hetekkel ezelőtt a Jorga-kormány azt hirdette, hogy a parlament meg fogja szavazni a mezőgazdasági adósságok rendezéséről és a közigazgatási törvény módosításáról szóló törvényjavaslatokat. A parlament tanácskozásai már napok óta folynak és az említett törvényjavaslatok még nem is kerültek a parlament elé. A közigazgatási törvény tárgyalása azért akadt meg, mert az ellenzéki pártok a legélesebb harcot jelentették be az új törvényjavaslat ellen.

Nagyobb bajok vannak a mezőgazdasági adósságok rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása és megszavazása körül. A liberális párt és a bankszakértők lépéseket tettek a kormánynál a törvénygyökeres módosítására vonatkozólag. Főképpen azt kifogásolják, hogy a törvényjavaslatban nincsenek összehangba hozva az adósk és a

MEGJELENT

„ERDÉLY TÖRTÉNETE“

Írta: **Jancsó Benedek.**
Kiadásra rendezte: Gyallay Domokos.
Kiadta a „Minerva” Irodalmi és Nyomdai Müintézet Részv.-Társ. A 390 oldalas könyv ára 80 lel. Megrendelhető a kiadónál Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám alatt. Aki megakarja ismerni az erdélyi magyarság külön nemzeti életét, aki történelmi öntudaton alapuló erkölcsi erőt, erős tevékeny nemzeti érzést óhajt meríteni, az nem nélkülözheti Jancsó Benedek örökbecsű művét.

betétesek érdekei. A liberálisok és bankszakértők attól tartanak, hogyha a törvény a tervezett formában megvalósul, a betétesek elveszítik vagyonaikat és a bankok sem fognak további kölcsönöket nyújtani. Ebből nagy pénzügyi nehézségek fognak származni s ez az eljárás végeredményében a Román Nemzeti Bankot is meg fogja rendíteni. Ezek miatt a kifogások miatt a törvény tárgyalása újabb halasztást szenvedett.

Ezzel kapcsolatban érdekes eseményről számolhatunk be. A bukaresti rádió egyik este hirei között bemondotta, hogy a kormány elhatározta az általános moratórium életbe léptetését. Vagyis hat hónapig senkinek sem kellett volna adósságainak kamatait és törlesztéseit fizetni. Nem tudták még megállapítani, hogy hogyan kerül ez a hír a rádió hírszóró osztályához, a kormány azonban tagadja az általános moratórium tervére vonatkozó szándékot.

Az események mindenesetre azt mutatják, hogy ilyen fontos, országos kérdésekben a kormány bizonytalanul és tapogatózva intézkedik.

A Magyar Párt a végrehajtások felfüggesztését és az adóbehajtások könnyítését követelte a parlamentben. A parlament egyik ülésén Wille József, magyarpárti képviselő a Magyar Párt nevében nagy fontosságú kijelentést tett. Wille József beszédét a képviselők általános figyelemmel hallgatták s a végén az összes ellenzéki képviselők megtapsolták. Wille József a következőket mondotta:

— A Magyar Párt megsza-

vazza a moratórium meghosszabbítását, de azt kívánja, hogy a mai állapot rendeztesék. Az adósságok rendezésének ki kell terjednie a városi elemekre is, az iparosokra, a kereskedőkre és a hivatalnokokra, akik éppen olyan kétségbeesett helyzetben vannak, mint a földművesek.

— Együttal csodálkozásának ad kifejezést a Magyar Párt afölött, hogy ez a kormány, amely annyi megértéssel kezeli a magánadósságokat, az állami követelések behajtása körül a legdurvább magatartást tanúsítja. Követeli tehát a Magyar Párt, hogy szüntesse meg a kormány a lelketlen adóvégrehajtásokat és amíg a folyó évre az adókövetés meg nem történik, fuggessze fel ezeknek az adóknak végrehajtását.

— Nem a polgárokat akarom megakadályozni az adó önkéntes befizetésében, de megengedhetetlennek tartom, hogy meg nem állapított összegű adókat végrehajtással szedjen be az állam.

— A Magyar Párt felhívja a kormány figyelmét az Erdélyben ma is érvényben levő végrehajtási törvényre, amely megtiltja a legszükségesebb házi berendezések, ipari szerződések és mezőgazdasági felszerelések elárverezését. A Magyar Párt követeli, ennek az Erdélyben ma is érvényben levő törvénynek szigorú tiszteletbentartását.

Érteke

Panaszkodnak a jegyzők. Románia jegyzői kara szomorú helyzetbe jutott. Fizetést a jegyzők hónapok, de sok helyen évek óta nem kapnak. Ezenkívül utazási általányukat, napidijaikat állandóan csökkentik. Legutóbb az új ügyvédi törvénnyel kapcsolatban érte a jegyzőket nagy sérelem. Eddig ugyanis a jegyzők készíthettek adásvételi szerződéseket és végezhettek más jogi természetű, magánmunkálatokat is. Ezzel ha nem is nagy, de a mai viszonyok között számbavehető mellékjövedelemhez jutottak. A január 1-én életbe léptetett ügyvédi törvény eltiltotta a jegyzőket jogi természetű munkák végzésétől. Ilyenformán a jegyzők még ettől a sovány keresettől is el-estek. Ez a rendelkezés egyébként a nép érdekeit is sérti, mert a falusi lakosság nem szaladhat legkisebb ügyével is városi ügyvédekhez.

A jegyzői kar többi iőben ezek ellen a sérelmek ellen több helyen tiltakozását fejezte ki. Legutóbb Kisküküllővármegye jegyzői tartottak Dicsőszentmártonban tiltakozó gyűlést. A gyűlés főpontja az új ügyvédi törvény ellen fölmerült panaszok megvitatása volt. A gyűlés a jegyzők általános anyagi helyzetére vonatkozólag is figyelemre

A BRÁZAV-SÓSBORSZESZ

nélkülözhetetlen minden háznál!

méltó határozatokat mondott ki. A határozatokkal a jegyzők a prefektus elé járultak, azonban a prefektus a jegyzők küldöttségét a legridegbben fogadta. Sőt kijelentette, hogy ha az adók a jövőben is ilyen rosszul fognak befolyjni, még szigorubb lesz a jegyzőkkel szemben.

Az új közigazgatási törvény előkészítés alatt áll. Hír szerint a kormány a jegyzők helyzetét is újból szabályozni fogja. A tervezet szerint a jegyzők tovább is végezhetnek magántermészetű jogi munkákat, szerkeszthetnek iratokat és beadványokat. Kívánatos volna, hogy a törvényszerkesztő-bizottság minden oldalról megvitassa a jegyzők helyzetét, mert mai állapotuk nagyon siralmas.

Súlyos autóbusszserencsétlenség történt Lugos közelében. Lugos és Báline között egy mozdony elütött egy utassokkal telt autóbusszt. Az autóbusszon 30 utas ült, akik közül legtöbben megsebesültek. Kilené utas sebesülése életveszélyes. A szerencsétlenséget az őr gondatlansága okozta, aki a sorompót nem engedte le idejében.

Befagyott a Fekete-tenger. A hideg időjárás következtében Konstanca mellett a Fekete-tenger befagyott. A kikötőben levő hajók csak a legnagyobb nehézséggel tudnak a jég között mozogni.

A székelyt a golyó sem fogja! Egy esztendővel ezelőtt Gyergyóremetén táncmulatság volt. Szomorú azokás szerint a táncmulatságon verskedés támadt. Verekedés közben Balázs Fülöp Márton revolveréből Portik Istvánra lőtt. A golyó Portikot fején találta.

A legény a lövés után meg sem rezgett, zsebkendőt tett a fejére és reggelig táncolt. Akkor sem ment orvoshoz. Őszvége felé bénulásos tünetek jelentkeztek Portikon. Orvoshoz ment, aki megállapította, hogy golyó van a fejében. Az operáció visszaadta a legény egészségét.

Megható véletlen. Az egyik angol buvárnaszád (tenger-alattjáró hajó) elsülyedt. A hajót több napi keresés után végre megtalálták a tenger fenekén. Közben 60 főnyi személyzete elpusztult. Kiderült, hogy az elsülyedés utáni napon a buvárok igen közel jártak a hajóhoz s csak szomorú véletlen, hogy nem találták meg a hajót, amelynek belsőjében akkor még élt a személyzet.

A buvárok most megállapították, hogy a hajóhoz közel egy német buvárhajó is fekszik a tengerfenéken. A német hajót minden bizonnyal a háború alatt süllyesztették el. Az egykori ellenfelek most békeken megférnek egymás mellett a halál mozdulatlanságában, a tenger-sír mélyén. Az angol admirális azzal a tervvel foglalkozik, hogy a német buvárhajót is kiemeli a mélységből. Az már kétségtelen, hogy az istentiszteletbe, amelyet az angol hajó elsülyedésének helyén, a nyílt tengeren tartanak majd, a német buvárhajót is belefoglalják...

Tűz pusztított egy regáti városkában. Moinesti, regáti városkában tűz ütött ki, amely heves szélviharban nagy gyorsasággal terjedt tovább. A tűzvész következtében 50 ház leégett. Főképpen a zsidónegyed szenvedett a tűzvész következtében.

Feltámadt a halott gyermek. A jugoszláviai Bródban Baklics Jozsip vasutas feleségének hat héttel ezelőtt leánygyermek született. A gyenge, csenevész gyermek állandóan betegeskedett. Végül egészen megmerevedett, teste kihült, lélekzését sem lehetett hallani, úgyhogy a szülők azt hitték, kiszenvedett. A halottkém megvizsgálta a gyermeket és megadta az engedélyt az eltemetésre, ő is megállapította a bekövetkezett halált. A temetésen a pap már el is végezte a szertartást, mikor egyszerre a halottnak vélt gyerek sirni és rugdalózni kezdett a ravatalon. A közönség és a szülők is sikoltozva rohantak ki a szobából. A lelkész oda-sietett a koporsóhoz, felrántotta fedelét és megállapította, hogy a gyermek feltámadt tétshalottaiból. Megnyugtatta a szülőket és a gyászoló közönséget, majd orvost hívott, aki megállapította, hogy a gyermek merevgöresben szenvedett de a javulás útján van. A gyermeket egyelőre orvosok tanulmányozzák és mesterségesen táplálják, mert még az anyatejet sem bírja és merevgörese folytán szoptatni sem lehet.

Szétmarcangolt a disznó egy lippai cipésmestert. Megrendítő szerencsétlenség történt Lippán. Barth Mihály lippai cipésmester egy kant vásárolt. Elhatározta, hogy kitöri a kan agyaráit. A kan a nagy fájdalomtól megvadult, Bartha rontott, földre teperte és marcangolni kezdte. A megvadult állat feltépte Bartha mellét és hasát. Bartha rövid szenvedés után meghalt.

Gyilkolt a háborus gránát. A Zsögöd és Csikszereda között levő kőbányában súlyos szerencsétlenség történt. Ruzsuly Gábor és öccse András a kőfejtőben dolgoztak. Csákányukkal véletlenül ráütöttek egy háboruból ott maradt gránátra. A gránát felrobbant és a két Ruzsulyt halálosan megsebesítette.

Nem való gyermeknek a pálinka! A magyarországi Gulács községben Bartha József földműves 12 éves fia két deci szilvóriumot ivott. A gyermeket a szilvórium nagy szenvedések közt megölte.

Nagy vagyont örökölt az aradi lutheránus egyház. Wadovszky Gusztáv aradi bankigazgató nagy vagyont hagyott az aradi lutheránus egyházra. A vagyon értéke meghaladja a 3 millió lejt.

Selyemruhába akarják öltöztetni a székely nőket. A „Magyar Nép” mai számában foglalkozunk a népviselet kérdésével. Hogy ez mennyire időszerű volt, igazolják a következő események. Néhány hét óta egészen újfajta üzletet kezdtek élelmes utazó ügynökök a Székelyföldön. Egy ügynök, aki valamit az autózéshez is ért, elvállalja a már régen divatjamult selyemruhák elárusítását. Felpakol egy rozoga autóra, maga mellé vesz két varrókisasszonyt és megindulnak szerencsét próbálni. Faluról-falura jár az autó és megáll minden ház előtt, ahová készen beviszik a ruhákat. Roppant alázatosak, még a kerek rokolyás székely asszonynak is kezécsókolommal köszönnek és megindul a rábeszélés. Ahol talpraesett, ügyes emberek laknak, ott hamar utrateszik őket, de, sajnos, nagyon sok helyen beugranak és

Örömhír műkedvelők számára.

A falusi műkedvelők nem mindig jutnak megfelelő szindarabokhoz. A léha vagy éppen erkölcstelen darabok okozzák, hogy a műkedvelők szerepléseit nem kíséri általános helyeslés.

Mi, a Magyar Nép szerkesztőségében, azon a véleményen vagyunk, hogy a magyar műveltségünk mostani szorongatott állapotában nagy és jótékony hivatásuk lehet a falusi műkedvelői előadásoknak s magunk részéről darabok kiadásaival is segíteni törekszünk derék műkedvelőink munkáját. Sajnos, a szerzői jog szigorú rendszabályai utját állják annak, hogy a falusi műsorokat megfelelő darabokkal tervszerűen és állandóan elláthassuk.

Nagy örömünkre szolgál, hogy most olyan színjátékot bocsáthatunk közre, amely a falusi színjátszás nemes céljainak mindenképpen megfelel. Bálint Vilmos csikszenttamási plébános öröklött népi

kulturánk egyik legérdekesebb alkotását fedezte föl és tette újra élő kincsé, mikor A D u s g a z d a g bibliai történetét a régi alapokon és színre alkalmazva ujradolgozta. Örömmel vállalkoztunk ennek az értékes munkának a kiadására, mert bizvást reméljük, hogy minden magyar faluban lelki áldásokkal fog járni A D u s g a z d a g történetének szinpadi bemutatója. Bálint Vilmost eddig úgy ismertük, mint a műkedvelői előadások egyik leghivatottabb rendezőjét. Most mint szerző jelentkezik. Értékes színjátékát teljes bizalommal indítjuk el hódító útjára.

A D u s g a z d a g története négy képre oszlik. Sok érdekes szerep van benne, viszont a szinpadi berendezés könnyen megoldható.

A M a g y a r N é p könyvsorozatában fog megjelenni, ára csak 15 lej lesz. Vidéki megrendelésnél portódíjat is kérünk.

látszólag olcsón, de alapjában véve, drágán megveszik a ki-mustrált rövid, mélyen kivá-gott ruhákat, melyeket a kis-asszonyok még ott, a helyszí-nen rá is agyusztálnak az ál-dozatra. Hogy meddig lehet viselni egy ilyen ruhát, arról ne beszéljünk. Rövid néhány hét alatt jön a kiábrándulás, de az ügynök autója akkor már rég

más megye határán jár és vi-szi magával a szegény, jóra-való székely leányok pénzét, amit olyan nehezen gyűjtöttek össze.

Vörhenyjárvány Szaniszlón. Szaniszló, szilágymegyei köz-ségben nagy vörhenyjárvány van a gyermekek között. A jár-ványnak sok gyermek esett ál-dozatául.

FOOTBALLISTÁK

A téli pihenő alatt rendbehozhatják, rugások bele-talpalások és egyéb sérülésektől kintzott lábaikat jó meleg lábfürdő kurával, melyben egy evőkanálnyi Szent Mókus lábsót feloldottak. Minden csomaghoz pontos előírás és utasítás. A lábak fokéletesen rendbe-jönnek, fájdalmak elmúlnak, ismét rugalmasan és könnyen fognak mozogni, a legnagyobb teljesítményre képesek.

A munkanélküliség megszüntetése. Figyelmet érdemlő könyv jelent meg Cs. Lázár László tollából, akinek a „Magyar Nép” könyvtárában is jelentek meg hasznos könyvei. Lázár új könyvének címe: „A munkanélküliség megszüntetése”. A könyv írója érdekesen fejtegeti, hogy a gyáripár fejlődése hogyan vezetett a túltermelésre és munkanélküliségre. Kimutatja könyvében, hogy a mai gépekkel nagyon sok munkás vált feleslegessé. A fonógyárban például egy munkásnő 8 óra alatt annyi fonalat tud fenni, mint amennyit 150 év alatt 45 ezer asszony tudna fenni rokka segítségével. 1918-ban a villamoslámpa gyárakban egy munkás naponta 40 lámpát tudott készíteni. A mai tökéletesített gépeken egy munkás 24 óra alatt 13 ezer lámpát készít. A cipőgyárakban minden gép 250 munkásnak veszi el a kenyerét. Lázár László kifejti könyvében, hogy a nagy túltermelés és a munkanélküliséget csak egy új világrenddel lehetne megszüntetni. Az új világrend szerint a termelést nemzetközileg kellene megszervezni és nemzetközi bírság ügyelne arra, hogy ne legyen a világon túltermelés és munkanélküliség. Könyvének végén örömmel üdvözlözi azt a tényt, hogy az arany, mint értékemérő sokat veszített tekintélyéből azáltal, hogy az angolok és utánuk más nemzetek

felhagytak az aranyvalutával. Lázár László leghelyesebb értékemérőül az emberi értelem által létesített munkakerőt ajánlja.

Az értékes könyvet figyelmébe ajánljuk lapunk azon olvasóinak, akiket az ipar és munkanélküliség kérdései érdekelnének. A könyv megrendelhető a szerzőnél Cs. Lázár László Ilija-Marosillye, jud. Hunedoara. „Ebresztgetés” címen Kovács Lajos brassói unitárius lelkész hiterősítő tanításokat és elmélkedéseket adott ki egy kötetben, 192 oldalon. A mint a 35 prédikációt áttekintjük és olvassuk, az a benyomásunk, hogy az író helyesen választotta az „Ebresztgetés” címet, mert elmélkedései nem egyoldalú prédikáció fajták, hanem egyszerű, közvetlen tanítások, beszélgetések, amelyek akár előadásban, akár olvasásban arra vannak hivatva, hogy a mai ember küzdelmektől kifáradt, sokszor elfásult lelkében felébresszék a vallásos érzést s ennek kapcsán az Istenben való bizalmat. Ezt a célt az általános Jézus-krisztusi emberszeretet alapján igyekszik elérni, nem elfogult és nem túrelmetlen. Ezért ajánljuk mindazoknak, akik a biblia tanításai iránt érdeklődnek. A könyv nemes célt szolgál Tiszta jövedelmet a Brassóban építendő unitárius templomra fordítja az író. Ár: 100 lej. Megrendelhető az írónál Brassó. Rózsater 10. sz.

Makacs szákrekedés, vastagbélkataris, gyomorhaj, puffadás, vértörődés, sárgaság, aranyeret-csomók, csipőtájás eseteiben a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűviz reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszser. Klinikai megfigyelések tanúságai szerint a FERENC JÓZSEF víz még ingérlékenny belü betegkénél is fájdalom nélkül hat. A FERENC JÓZSEF keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Értesítjük a hitelszövetkezetek, igazgatóságait, hogy az Obligatiune-Kötelezvény nyomtatvány (5. r. sz.) módosított, új szöveggel, román nyelven elkészült s az raktárunknál beszerezhető. Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. F. Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop—Brassai-u. 5.

Több ezer teljesen meggyógyult

TÜDOBETEG

bizonyítja kiváló gyógyító hatását az Oláh Károly plébános által feltalált Antiphystin általamilag engedélyezett tüdőbaj elleni orvosságnak. Ismertető füzetet bárki részére díjtalanul küld a gyógyszer egyedüli készítője: Osváth Gyógyszertár, Târgu-Mureş-Marosvásárhely.

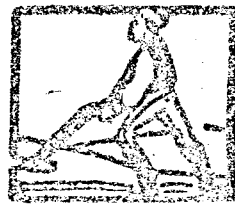
INGYEN KÍSÉRŐ SZÖLŐOLIVÁNY ÉS GYÖMÖLCSFA árjegyzékemet, mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját érdekében ne vegyen addig oliványt, vagy bármilyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa szőlészeti utmutatómat. Cím: SZÜCS J. SZŐLŐTETAP Diosig—Bihardiószeg (Jud. Bihor) 31.

Malmosok! ALKALMI VÉTEL! Uradalmak!

Dynamo A. E. G. 3 Kw. 110 Voltos egyenáram márvány kapcsolótáblával, amper és voltmérővel gerjesztő ellenállással stb., ugyszólván teljesen új Lei 12,000—megkapható

KLATROBEZ JÁNOS villamos vállalatnál, Cluj-Kolozsvár, Str. Forga (v. Jókai-utca) 3. szám.

Mit kell tudni a kender- és len-termelésről?

Ugy tapasztaljuk, hogy a szövés-fonás mindinkább terjed olyan falvakon is, amelyek eddig szükségleteiket a ruhás boltokból szerezték be. Nem fölösleges dolog tehát, hogy a kender és len termelés kérdéseit jóidején meg tárgyaljuk. Az alábbi cikket Cs. Lázár Lászlónak, lapunk kiadásában megjelent Mezőgazdasági Utmutatójából vettük.

A kender mindenütt természetű, ahol a kukorica jól megterem, de a melegebb vidéken magasabbra nő és többet terem, mint a hűvösebb vidéken.

Jobban terem a kender a völgyekben és a sikon, mint az oldalokban. Szereti a kender az irtásföldeket, a kiszáritott tófenéket, a mély vályogos és iszapos földeket és jó kender terem azokban a tulbuja földekben, ahol a buza mindig megdül. Nem bírja a kender a vizet, sem mint állóvizet, sem mint talajvizet, sem mint lefutó árvizet.

Bármily növény utján vethető a kender, ha jól elkészítjük alája a talajt és az jó trágyacserőben van.

Nagyon megfizeti a kender, ha már a tarlóhántást meghordjuk jó érett trágyával és a 18—20 cm-es őszi szántással leforgatjuk. Tavasszal tárcsázzuk meg, vagy ha gyomos, sekélyen szántunk és szükség szerint fogasolunk, hogy a föld finomra legyen elaprózva.

A kendernek a késői fagy nem árt, tehát Erdélyben április 15-től már vethető és lehet sikerrel vetni május végéig is.

A vetés sűrűsége attól függ, hogy milyen célra akarjuk a fonalat felhasználni: ahol fehérneműt szőnek belőle, ott sűrűn vetik — habár kurtább is marad — hogy a szára vékony legyen és finom fonalat adjon; ahol durva vászonná lesz feldolgozva (gyárakban zsákoknak, ponyváknak), ott ritkábban vetik, hogy hosszúra nőjön és sok fonalat adjon.

Legritkábban vetik, ahol magot akarnak termeszteni. — Így: fehérneműnek 10 cm., a gyáraknak 16 cm., magnak 24 cm. sortávolságra

kell vetni, kötöttebb földben 3 cm. lazábban 5 cm. mélyre is vethető a kender. Sokkal előnyösebb géppel vetni, mert így egyenletesen kel ki, és mag is jóval kevesebb kell. Szórva vetve célszerű felét a kendernek hosszában, felét meg keresztben elvetni.

A magszükséglet: vetési mód szerint egy holdra 50—100 liter magot is vetünk. Gondunk legyen reá, hogy csak egészséges, fényes és inkább sötétben játszó színű magot vessünk. Ismeretlen magot jó lesz csiráztatással kipróbálni, ha ehhez már nem lenne időnk, akkor dobjunk egy pár szemet egy izzó vaslapátra: a csiraképes szemek mind felpattannak, míg a rossz mag csak elszenesedik. Ha a gyenge kendervetésben gyomok mutatkoznak, akkor gyomláljuk ki egyszer, mert ha erőre kapott a kender, akkor magától is elnyomja a gyomokat. A magkender ritkítani és kapálni, majd feltöltögetni is jó a kézi kapálógéppel.

A kender akkor aratjuk, amikor alsó levelei már lesárgultak, a virágos kender pedig megütve erősen porzik és szép sárga már a szára.

A fonaláért termesztett kender mind együtt vágjuk le kaszával, vagy sarlóval és minél jobban a földszinén, markokba kötözzük és a markokat egymásra keresztbe rakva száritjuk pár napig. Amikor jól kiszáradtak a markok, leverjük róluk a leveleket és 15—20 cm. vastag kévékbe kötjük, melyeket aztán 80—100 kévés sátrakban rakunk eladásig, vagy áztatásig.

Már csak az egészen kistermelők nyüvik előbb ki a virágos kender és csak érés után a magkender; mert az így megvénült magkender csak gyenge minőségű fonalat ad.

Sokkal hasznosabb a kendermagot külön termeszteni 24 cm-es sorokban. A virágos kender e közül is ki kell vágni virágzás után, egyrészt, hogy felhasználjuk, másrészt, hogy a magkender megritkulva jobban teremjen.

Míg a kender a sik, meleg fekvést, addig a len inkább a felvidék hűvösebb és nyirkosabb részeit szereti.

A len az üde, mély vályog és homokosabb földekben terem a legjobban. Kötött agyag, száraz és sekély talajok nem lennek valók. A tulbuja televényes földeken durva rostu len terem.

Megfelelő mivelés mellett a lent éppen olyan sikerrel lehet kapások után, mint gabona után vetni; de 6—7 éven belül ugyanazon földön természetesen nem kell, mert lenunt lesz a föld tőle és nem terem meg rajta jól.

Akármi után is vetjük a lent, az őszi 24—26 cm-nyi mély szántás el nem maradhat (lehet csak 16 cm-re szántani és 14 cm-re fellazítani az altalajturóval), gabona után vetve természetesen nélkülözhetetlen a tarlóhántás is. Tavasszal úgy készítjük el a len földjét is, mint árpa vagy tavaszbuza alá szoktuk. Vetőmagnak lehetőleg orosz mag után természetesen, egészséges, jól beérett, fényes és gyommentes lenmagot használjunk. Szelidebb vidéken március közepe, zordabb vidékeken április eleje a lenmag elvetésének ideje.

Ha inkább magot akarunk természetesen, akkor ritkábban és sorba vetünk, ha fonálra fektetjük a sulyt, akkor szórva vessünk és sűrűbben; felét a magnak hosszában, felét reá keresztben. Szórva 160—180 liter, sorban kb.

félannyi mag kell egy holdra. A lenmagot 3—4 cm-nél mélyebbre nem kell alátakarni.

Amikor a len araszos, akkor mezitlábba gyermekekkel kigyomlaltatjuk, ha gyomos. Megdülés ellen cöveket szoktak a föld széléin egymással szemben verni és azok között madzagot húznak, hogy a lenszálak ne essenek le.

Ha szép és jó fonalat akarunk termelni, akkor úgy egy héttel a virágzás után, mikor a mag még fehér és az alsó levelek már sárgulnak, betakarítjuk a lent, ha fonalat meg akarunk is kapni, ami nálunk szokásos, akkor megvárjuk, amíg az első levelek lehullanak, a magvak zöld színűek és a magtok már barna; ha a magra fektetjük a fősulyt, akkor még várunk az aratással, míg a mag fényes barna színű és a magtokban zörög.

A föld szélein rendszeren durvább a lenszár, ezért ahol sulyt helyeznek a szép fonálra, ott egy méternyi területről a föld szélein természetesen lent elkülönítve kezelik.

A zöldiben kinyűtt lenkóróról nyomban levágják a magtokot és áztatóba is rakják, míg később betakarított lenkórót előbb sárga rakba állítva megszáritják, száradás után kiverik a magját és azután áztatják.

Cs. Lázár László.

Aki gyümölcsfa oltványt ad — feleljen érte! A gyümölcsoltványok piaci árusítása ellen mind több és több panasz érkezik. Egyrészt azért, mivel ezeket a fákat ősztől késő tavaszig egyik piacról a másik piacra, városról-városra szállítják, a fák megfagynak, kiszáradnak és így ültetés után sok elpusztul belőlük. Másrészt a piacon vásárolt oltványok fajtaazonosságában sem lehet mindig bizni, a faárusítók maguk is összevásárolják a fákat, azokért felelősséget nem vállalnak és felelőségre sem vonhatók. Komoly faiskolai cégek legalább az oltvány értékéig szavatosságot vállalnak a fajtaazonosság tekintetében. Jogos azonban a vásárlók kívánsága is, hogy ne csak az oltvány értékéig, hanem kár-

térítéssel is tartózzanak az oltványeladók a vevőknek, hiszen, ha az elültetett fa 5—8 év múlva bizonyul nem fajtaazonos természetűnek, akkor már nemcsak az oltvány ára, hanem sok munka- és idővesztés is állt elő, ami különösen nagyobb telepítésnél nagy kárt jelent.

Rizs helyett együnk tarhonyát! Váradi Géza miskolci felsőkereskedelmi iskolai tanár azt az eszmét vetette fel, hogy Magyarországon a közfogyasztásban a külföldi származású rizs a magyar búzából, illetőleg lisztből készült tarhonyával volna helyettesítendő. Ezáltal a külkereskedelmi mérleg jelentékeny javulása és a magyar buza jobb értékesítése válna lehetővé. Váradi tanár megállapította, hogy a tarhonya tápértéke különösen pe-

dig a tojással készült tarhonyáé, magasan felülmúlja a rizs tápértékét. Ezeknek a figyelembe vételét a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara feliratot intéző a kormányhoz az iránt, hogy kérdést megfontolás tárgyává téve, tegye meg a szükséges intézkedéseket oly irányban, hogy egy a hadsereg, valamint a többi állami és társadalmi intézmények ellátásában a külföldi eredetű rizst a magyar búzából készült tarhonyával helyettesíték és biztosítsanak kedvezményeket a tarhonya-iparnak. E példát nálunk is lehetne követni.

Terjesszük a „Magyar Nép“-et

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK.

Szörnyű idő . . .

A napokban elővettem és olvastam a legnagyobb magyar költőnek, Petőfi Sándor-
nak költeményeit. Szemem a kötet utolsó ver-
sárán akadt meg. Ez a címe: Szörnyű idő. Ször-
nyű idő... bizony ha valamely korban lehetett
így jellemezni az időknek járását, akkor a mi
korunkra talál ez a jellemzés. De hát mit is
már a költő! Többek között ezt írja: „Szörnyű
idő, szörnyű idő! S a szörnyűség mindegyre
yemő. Talán az ég megesküvék, hogy a magyart
kiirtja. Minden tagunkból vérezünk... Egy
lenszálig elveszünk-e mi Vagy fog maradni va-
otfaki. Leirni-e Vad fekete Időket a világnak?
net S ha lesz ember, ki megmarad, El tudja-e
nyászdolgokat Beszélni, mint valának? S ha
barlbeszéli úgy, amint megértük ezeket mi mind:
jék Akad-e majd, ki ennyi bajt Hígyjen, hogy ez
sát érténet? És a beszédet nem veszi Egy örült,
ki-mülésteli, Zavart ész meséjének?...” Oh
zenyire találnak ezek a fájdalmas sorok a mi
dönkre. Minden tagunkból vérezünk... Leg-
ötétebb álmaiban sem álmodhatott a költő
annyi bajt, gondot, gyászt és keserűséget, mint
amennyit ez a nemzedék átélt. Letettem a
könyvet és elgondolkoztam sorsunk, helyze-
tünk felett. Lelkemben újra és újra felhang-
zott a költő lelketyötrő kérdése: Talán az Ég
megesküvék, hogy a magyart kiirtja?... Egy
szálig elveszünk-e mi? — Elgondolkoztam tör-
ténelmünk felett. Mennyi gyász, keserűség,
siralom a mi történelmünkben. Hányszor emel-
kedett fel legjobbaink szívében a gyötrelmes
kérdés: Egy szálig elveszünk-e mi? És mégis
itt vagyunk, élünk, élni akarunk. Mi tartott
fenn olysok vihar és annyi szenvedés között?

Aki erre a kérdésre akar felelni az a fele-
tetet talán leginkább mégis abban találhatja
meg, amiben én is megtaláltam.

Van fajunknak három olyan tulajdon-
sága, amely eddig a legnehezebb viszonyok
között is fenntartotta. Ez a három tulajdon-
sága szerintem: hite, nyelvéhez, ősi szokásai-
hoz való szívós ragaszkodása és nemes, fegyel-
mezett családi élete. A magyar lélek, bármit
indjanak is, hívő lélek. Egy dologban soha-
nem kétségkedett, nem kétségkedett abban,
egy sorsa, élete, jövődjé felett nemesak

emberek, földi hatalmak döntenek, hanem Isten, az igazságos Isten. Ezért nyomorúságai között mindig Istenre emelte szemét s a legnagyobb szenvedések között is vallotta: Az nem lehet, hogy annyi szív és oly szent akarat, hiába sorvadozzanak egy átok suly alatt. A másik erős, konzerváló tulajdonsága a magyar léleknek a nyelvéhez, ősi szokásaihoz való szívós ragaszkodás. Nekünk sok bajunk, hátrátételünk és nyomorúságunk származik abból, hogy talán nincs nép a világon, mely olyan nehezen tudna idegen nyelvet tanulni, mint a mi népünk. Nem az az oka ennek, hogy mi nem akarunk nyelveket tanulni, de tény az, hogy nem igen tudunk. Nyelvünk rokontalan nyelv s szerkezetében is különbözik a körülöttünk élő népek nyelvétől s ezért érthető, hogy a magyar embernek nagyon nehéz megtanulni más nyelveket. Azonban amennyi kárunk és hátrátételünk származik ebből, épen akkora előny is volt számunkra nyelvi elszigeteltségünk, mert mintegy a Gondviselés ajándéka képen ez biztosította azt, hogy zárt kultúránk elmélyítésére, fejlesztésére törekedjünk. Így fejlődött ki erőteljes, gazdag irodalmunk s nyelvi elszigeteltségünk tartotta fenn nemzeti jellemvonásunkat.

Harmadik erőforrásunk a nagyon komoly, fegyelmettartó tisztas családi élet. A szülőisztelet, az apai tekintély megdönthetetlen hatalma, a bensőséges anyai szeretet mélyen bele volt vésve minden időben népünk lelkébe. A magyar családi élet volt mindig igazi őrizője a népi szokásoknak, nemzeti hagyományoknak, a tiszta, rendtartó, fegyelmezett erkölcsi életnek.

Hitéletünk ápolásában, nemzeti kultúránk védelmében, családi életünk tisztaságában kell most is azért keresnünk a megtartásnak igazi erőforrásait. Kétségtelen, hogy ez erkölcsi erők lehetnek ezután is a leghatalmasabb tényezők nemzeti egyéniségünk megőrzésében. Ha megőrizzük lelki, erkölcsi tulajdonságainkat, akkor tudunk munkánkkal, szolgálatunkkal új és értékes tanúságot tenni arról, hogy nekünk van még küldetésünk és rendeltetésünk a népek nagy családjában.

Mulattató

FAGYOS KÖNNYEK IDEJÉN.

Fehér hólepel fedi a tájat,
Szörnyű valóság ez a télapó;
Meg-meg futtatja vihar paripáit:
Sűrű pelyhekben hull alá a hó! —

Jégszekerekkel viharparipák
Végig nyargalnak a szürke légben;
A földön hagynak fájó sebeket
A didergő szegények szívében.

Mit szenved az uttalan utakon:
Kinek nincsen most meleg szobája;
Akit soh'sem vár jó meleg ebéd —
S az Isten tudja: hol van tanyája? —

Ó hányan vagytok vigan, boldogok,
Kik adhatnátok egy kis meleget;
Hisz' utunk végre úgy is összeér,
Törüljete le fagyos könnyeket! ...

(Fehéregyháza). Balázs András.

Régi várak romjainál.

1. Csókakő.

A fehérvármegyei Csókakő várának érdekes története van.

Zsigmond király alatt történt, amikor a király a török ellen készült. Vele ment a nemesség is és a fehérvármegyei nemes Berkészieknek is táborba kellett volna szállni. Ezek gazdag emberek voltak, de köztudomás szerint bátorságuknál nagyobb volt a kényelemszeretük. A király hadbavívó hírnöke hozzájuk is eljött, de a Berkészi-fiúk megszöktek előle. Csak a két leány: Kató és Éva maradt otthon.

Kató és Éva jól tudták, hogy a fivérük nem akarnak hadakozni. De arra is gondolták, hogyha Zsigmond kerestetni fogja a táborban a Berkészi-fiukat és azok nem lesznek ott, Zsigmond gyenszemre elkobozza a család vagyonát. A király tanácskozás után elhatározták hát, hogy ők maguk bujnak vitézi ruhába és mennek a táborba. Persze senki sem fogja tudni, hogy a pánfélruhában lányok vannak.

Igy is történt.

Es mert apróbb csatározásokban jelesül álltak meg a helyüket: ugyan ki gondolt volna arra, hogy a pánfélruhában lányok bujnak. Talán soha ki nem tudódott volna a dolog, ha egyszer egy Balázs nevű vitéz ezzel szembentartott be a táborba:

— Most jövök Dunántúlról. A Berkészi-fiukkal jót mulattam ...

Mindenki nagyot nézet.

— Ugyan, ugyan, — mondták neki már hogy mulattál volna, amikor azok itt bujcolnak a táborban.

De Balázs vitéz erősködött, sőt még Zsigmondnak is megesküdt, hogy együtt volt a Berkészi-fiukkal. Zsigmond nem értette a dologot. Ő is úgy tudta, mint a többiek, hogy a Berkészi-fiúk a táborban vannak és jelesül vitézkednek.

A király, hogy tisztán lásson, egyik megbízható emberét küldte a Berkészi-hegyre. Ő maga — míg embere távol volt — felfigyelve szemmel tartotta az állítólagos Berkészi-zeket, sőt férfit is próbára tevő feladat bízott rájuk. De azok emberül állták meg a helyüket. Zsigmond szentül meg volt győződve, hogy embere meg nem találhatja a keresett vitézeket. Mekkora volt a meglepetése, amikor a sokideig távol volt embere azzal a hírnökövel meg:

— A Berkészi-fiúk csakugyan otthon vannak.

— Akkor — mondja Zsigmond — vitézek jöttek helyettük. Különben erre kell győződnöm ...

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

tebát magyar kötelesség biztosítását ide ...

Sátrába hívatta a Berkészi vitézeket. Elmondta, milyen dolgokat hallott. Restelné, ha azok Berkésziek volnának... Erre azok felhúzták az arcot fedő sisak-rostélyt... A király nagyot nézett a lányarcokon. Tetszetek neki a Berkészi-lányok és hogy igaz vitézségük, őket megjutalmazza, nekik adta Csókakő várát, a hozzátartozó földekkel együtt. A háború végével hazakerültek a leányok. Dicsőségüknek férfiaságuknak híre maradt, mert Zsigmond elrendelte, hogy örökösök a Kató és Éva nevet vegyék fel. Így lettek az ő utódaikból a Katha- és Evva-családok.

2. A boldog ember inge.

Szolnok-Doboka megyében Dészhez közel épült Csicsóvár. Erről regéli a nép a következőket.

IV. Béla király országos útjában Csicsóvárba érkezett. Hogy, hogy nem: beteg lett. Senki sem tudott rajta segíteni. Szívesen fogadták még a javasasszonyokat is, de akármennyien érkeztek a várba, a királyt senki sem tudta meggyógyítani.

Egyik estén öreg ember kopogott a várapun. Ő is a királyt akarta meggyógyítani.

Odavezették hát a királyhoz. Mint a gyógyításban járatos ember, megvizsgálta IV. Béla királyt. Kevés ideig elgondolkodott, aztán azt mondotta:

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

— Kerítsetek inget, amely egy boldog emberen volt. A többi az én gondom.

Csakhamar elszéledtek a világ minden tája felé a király cselédei. Nem is kellett megszire fáradni. Közel a várhoz lakott egy ember, aki megelégedetten élt. Azt mondta neki a király küldötte:

— Jer a várba!

— Mért mennék? Mikor jobb nekem ittl!

— Igen, de ott pénzt kaphatsz!

— Mit csináljak én a pénzzel?

— Hát vehetsz rajta, amit szemed-szád kíván!

— Nekem? Semmi sem kell nekem. Én így is jól és boldogan érzem magam...

Nagyon megörültek a király emberei. Amugy szép szerével megértették az embert, hogy IV. Béla csak úgy gyógyulhat meg, ha elmegy velük a várba. A szegény ember hajlott a szép szóra és tényleg a király embe-reivel tartott. Majd Csicsóvárban elvették az ingét és a királyra adták. A szegény embert pedig vadonutuj ingbe bujtatták.

Alig telt el egy-két nap, a király egészségesen kelt fel és bőkezűen jutalmazta meg az öregot: neki adta Csicsóvárát. Arról, hogy a boldog ember, aki az ingét kölesönözte a királynak, kapott-e valamit, nem tud a mese.

„A csirke a tojásban is félt“

A csirke a tojásban is félt!

Egy németországi baromfi-tenyésztő érdekes dolgot állapított meg a tojásban levő csirkék ösztönképességéről. A csirkék a tojásból éppen kiköve-ken voltak, de a tojások hé-lyét még nem repesztették meg. Amint ilyenkor történni szokott, a csirkék erősen csipog-olnak. Közben a költőház ablaka felé szállott egy varjú. A csirke éppen le volt szállva a varjúról és evett. Amint ész-vevte a varjút, azonnal meg-szökött a költőknél szokásos vész-

jelt. A tojásban csipogó csir-kek rögtön elhallgattak. A baromfitenyésztő azután még többször kísérletet végzett a költő megijesztése útján és minden esetben megállapí-totta, hogy a tojásból ki nem kelt csirkék megértették any-juk intó szavát.

Iskolálan.

— Benci fiam, ti hány óra-
kor reggeliztek?

— Mi, kérem szépen, nem
reggelizünk!

— Hát akkor hány óraker-
ebédeltetek?

— Mi nem is ebédelünk, mert
mi csak „eszünk“.

Tenyész Bikavásár

lesz megtartva

1932. március hó 1-én

Bicsig — Bihurdőszegen

(Bihar megye)

Eladásra kerül

100 drb. fehér magyar és piros-
tarka tenyészigazolvánnyal
ellátott apaállat.

— Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

B. S. M. Levelét nem találtuk egészen világosnak, mert nem közölte velünk azt, hogy a balesete alkalmával a kórházi kezelést ki fizette. Ön-e vagy az a vállalat ahol dolgozik. A vállalat tulajdonképpen nem tartozik kártérítést fizetni, különösen azután nem, ha Önt hónapok mulva esetleg elbocsátja. A betegsegélyző kerületi pénztárnál Önt be kellett jelentenie s a baleset biztosítást a vállalatnak kellett fizetni. Tehát a baleset folytán előállott orvosi és egyéb költségeket a betegsegélyző fizeti. Ön melyik betegsegélyzőhöz tartozik? Be volt-e jelentve a vállalat által mint alkalmazott? Ha igen, akkor igen egyszerű az elintézés, mert a betegsegélyzőnek kötelessége az Ön gyógykezeléséről gondoskodni. Ha nem lett volna bejelentve, ez a vállalatnak a mulasztása s azért Önt nem vonhatják felelősségre, illetőleg a vállalatnak kell elintéznie a betegsegélyzővel, hogy mimódon történjék az Ön kártalanítása.

F. S. rokkant. A Hivatalos lap 1927. évi 117-ik számában közölt rokkant törvény következőleg intézkedik: 1. A 38-ik szakasz értelmében a hadirokkantak mentesek a községi éjjeli őri, küldönci, stb. szolgálatok teljesítése alól. 2. A 39-ik szakasz értelmében személyüket illetően mentesek az adózás és közmunka teljesítése alól és nyugdíjuk mentes a globális adó alól. 3. A 41-ik szakasz értelmében jövőben az állami egyed-árusítási cikkek árusításával ki-

zárólag csak ők bizhatók meg. 4. A 42-ik szakasz értelmében az államvasutakon 75 százalékos kedvezményrel utazhatnak, mely kedvezményre feleségüknek és 21 éven alóli gyerekeiknek is joguk van, amennyiben mindannyian arképes igazolványaikat beszerzték. 5. A 44-ik szakasz értelmében a kisajátított birtokok és házhelyekből részesedésre van igényük. 6. Gyerekeik tandíjmenteséget élveznek bármely iskolában, vagy egyetemen. 7. A 49. szakasz értelmében a katonai és más közintézményeknél levő kimérések, nyilvános árusító bódék, valamint a községi korcsmákban való árusítási jog árverés mellőzésével a rokkantaknak adandó bérbe. 8. Az 50. szakasz értelmében az állami fürdőkben díjtalan lakásra, fűtésre, világításra és díjmentes fürdőre van igényük. 9. Az 51-ik szakasz értelmében joguk van díjmentes tüzelő fára, amelyet az erdőgondnokság utal ki, valamint joguk van a szükséges építési anyagra is.

N. A. A Hivatalos Közlöny 1930. év július 7-én kelt 148-ik számában közölt ujoncozási törvény nem igen tartalmaz bővebb intézkedéseket az ön által közölt esetre vonatkozólag. A törvény IV-ik fejezetének 70. és 72. szakasza foglalkozik az egy éves szolgálati kedvezményben részesítendő ifjaktól megkivánt feltételekkel és többek között előírja, hogy ezen kedvezményben részesülnek azon ifjak is, akik valamely alsóbb ipari iskolát végezték és legalább elemi iskolai végzettségük van. Ezen ifjak az ezrednél különös kiképzésben részesülnek és ha a kiképzés után a vizsgát sikeresen leteszik, tartalékos altisztekké nevezik ki őket. Miután a törvénynek végrehajtási utasítása nincsen, utána járva a dolognak, megtudtuk, hogy a hadkiegészítő parancsnokságnak (Cercul de Recrutare) utasítása van az ilyen ügyeket illetően, ezért kérjük, forduljon kérésével sürgősen az illetékes (marosvásárhelyi) hadkiegészítő parancsnoksághoz. A kérésben hivatkozson az ujoncozási törvény (Legea asupra recrutării armatei) IV-ik fejezetének 70. és 72. szakaszaira, csatolja kérelméhez a négy gimnáziumot és

AMBROSI, FISCHER & CO.
AUD. JUO. ALBA.
BUCUREȘTI, ROMANIA.

Szállítunk a legjobb minőségű Szőlőoltványokat, amerikai alvesszőket, gyümölcs- és díszfárólészákat, vadoncokat stb.

kereskedői tanonciskola elvégzését igazoló okmányokat és alapján kérje az egy évi szolati kedvezményben leendő részesítést. Amennyiben a kereskedői tanonciskola elvégzése egyenlőre alsóbb fokú ipariskola elvégzésével és amennyiben a kérelmet a sorozás rendjén kellett beadni, úgy kérését teljesíteni fogják.

P. M. Szatmár. Az 1927. évi nyelvtörvény 40. és 48-ik szakasza b) pontja és az 1927. évi dirokkant törvény 1-ső szakasza helyes értelmezése esetében szóban levő igazolványok helyettesíthetők, de díjmentesen állíthatók ki a hadirokkantak, özvegyek és árvák részére szükséges bizonyítványok is, amint erre vonatkozólag kiadott felsőbb rendű sajtóügyi intézkedések rendelkeznek is. Amennyiben volnának okmányok, amelyek a fenti rendelkezések ellenére cselekszenek, forduljanak ellenük panasszal a megyei Prefektusához, aki meg kell vizsgálni, hogy hasonló esetek ne ismétlődjenek meg.

Cs. L. Az új állampolgársági törvényjavaslat még nem került a parlament elé, de ez nem nyújt arra, hogy akik kint vannak, az új törvény alapján megszerezhetik az állampolgárságot. Hogy mikor kerül a parlament elé s egy általában mikor kerül a törvényerőre, arra választ egyelőre még nem tudunk adni.

M. L. Ha perel és elvált, úgy az ellenfél ügyvéde meg kell, hogy fizesse a költségek bizonyítványát, ha az még nem mentesíti a község megfizetése alól peres esetén. Ha a saját ügyvéde nincsen megegyezve, úgy is meg kell fizetnie a költségeket. Ha perel nyert, úgy kell, hogy fizesse a költségek bizonyítványát, ha az még nem mentesíti a község megfizetése alól perbeli díjait.

ban főképpen a nép életéből nyert elbeszéléseket közlünk, de ha van más tárgy írása, küldje be, s ha megfelelő, leközzöljük.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: O. F. Máramarossziget 200 (r. 1932. dec. 31-ig), B. F. Bukarest 265 (ebből 185 lej a könyvekért, 80 lej A. F. részére), özv. B. I.-né Kémer 85, *Köröstarjából*: T. K. 150, St. A. 150, H. S. 150, R. J. 150, S. F. Lupény 170, S. Gy. Torja 150, B. B. Középjajta 175, P. M. Szatmár 175, L. J. Oravica 175, I. M. Olthéviz 650, P. A. Nagyajta 175, K. J. Torda 150, L. K. Felsőcsertés 175, özv. A. F. né és Dr. A. G. Pankota 170-170, N. J. Sikula 170, A. J. Pósalaka 175, ifj. T. J. Szatmárpálfalva 345, M. A. Gyergyószentmiklós 175, Sz. S. Nagytalmács 150, K. I. Lónyatelep 175, *Kilyénről*: Sz. I. 165, B. J. 175, N. I. Hegyközszentimre 350 (ebből 25 lej könyvért, előf. rend. 1932. dec. 31-ig), G. S. Érsemlyén 170, Hitelszöv. Olasztelek 175, I. M. Torda 175, K. S. Les 175, L. J. Beszterce 340, T. J. Majláthfalva 150, K. M. Szilágybálya 85, D. K. Ant 175, J. I. Mieske 175, K. F. Hari 175, P. Gy. Keresztvár 345, A. J.-né Nagyenyed 175, B. F. Berettyószéplak 175, Z. J. Kővárhosszúfalva 175, Hitelszöv. Csikrákos 115, G. Gy. Karcfalva 150, B. D. Szentmargitta 175, L. M. Magyarzsombor 175, O. I. Kerestelek 175, ifj. M. A. Egrestő 175, Hitelszöv. Sáralfalva 150 (r. 1932. dec. 31-ig), J. J. Hadikfalva 175, *Bukarestből*: P. S. és M. D. 150-150, D. M. Krizba 150, Gy. A. Cőfalva 175, Sz. J. Szentgerice 85, Hitelszöv. Lemhény 175, K. B. Kézdiszentlélek 175, Ö. S. J.-é Pákó 115, T. A. Barót 300 (r. 1932. november 15-ig), O. A. Arapatak 250, M. F. Mikóújfalva 175, L. K. Futásfalva 175, K. I. I.-é Kézdiszentlélek 175, K. D. Kézdivásárhely 170, Z. A. Kézdiszentkereszt 170, K. D. Kovászna 175, *Székhelykocsárdról*: B. A. 175, B. B. 150, M. J. 150, Sz. A. 175, 316 *Székhelyzsombor* 175, *Csekefalváról*: M. A. 175, M. D. 90, D. D. 175, S. J. Zernest 345, B. I. Halmai 175, G. L. Gyergyószentmiklós 495 (r. 1932. dec. 31-ig), Sz. M. Szilágynagyfalva 175, Sz. S. Bürgözd 205, Sz. L. Majláthfalva 150, N. St. Berestyó 135, F. I. Ruszkabánya 170, B. G. Marosvásárhely

175, K. J. Akosfalva 345, *Luka-Ilencfalváról*: B. J. 175, K. J. 175, Sz. G. Marosvásárhely 175, I. J. Igazfalva 150, Cs. L. Csőb 345 (r. 1931. dec. 31-ig), *Mezőkölpényről*: Gr. K. Zs.-né 175, T. L. 340, *Gyergyószentimréről*: F. S. J.-é 345, Sz. J. 170, K. F. 170, Hitelszöv. 170, B. Gy. 170 lej.

A harmadik naptárexpedíciót befejeztük, vagyis azoknak, akik legkésőbb január végéig beküldték hátralékaikat, a könnyenaptárt elküldöttük. Ezután azon előfizetőink részére juttatjuk el a naptárt, akik február hó folyamán már beküldték, vagy legkésőbb a hó végéig beküldik hátralékaikat. Aki tehát még nem rendezte előfizetését s a naptárt szeretné mielőbb megkapni, küldje be azonnal tartozását.

S. A. Felsőrákos, Sch. F. Csánalos, H. S. J. Miriszló, K. P. Szentpál, ifj. Zs. I. Alsórákos, I. N. J. Magyarfülpös, H. B. Esztelek, O. Gy. Kőrödszentmárton, K. M. Ozdola, B. I. Gy.-é Bálványosváralja, Cs. J. Geges, Sz. M. Székelyudvarhely, B. I. Bukarest, B. M. Nagysolymos, ifj. P. G. Piskolt.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatóikért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetüket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatóisukat.

Uj előfizetőinkhez! Vannak olyan új előfizetőink, akik az utóbbi napokban rendelték meg lapunkat s azt szeretnék, hogy január hó 1-től visszamenőlegesen küldjük részükre. Mi a legnagyobb örömmel tennénk eleget ezen kérésüknek, azonban az ez évi első számaink annyira kifizogytak, hogy lehetetlen kérésüket teljesíteni. Közzöljük, hogy az új előfizetőknek február 1-től indítottuk meg lapunkat. Ez természetesen csak azokra vonatkozik, akik a hó folyamán rendeltek meg. A régebbi rendelőknek pedig készletünk tartott, január 1-től küldtük meg. Aki pénzt küldött be, az előfizetés lejáratát egy hónappal későbbre esik, ha csak februártól kapják a lapot.

Sorsjegyek. Ref. kórház 26700, Mentőegyesület 133521, 58230, 1967, 67075 számú sorsjegyek tulajdonosaival közöljük, hogy sorsjuk nem nyert.

I. Napjaink. Sorsjegye nem ért. A „Mulattató” rovatunk-

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Alkalmi keresők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Szülőoltvány! Berlandieri alanya oltva Br. Bornemisza Andrásné marosárpataki gazdaságában jutányos árban kapható. Posta-vasut Dumravioara-Sáromberke jud. Mures. Kezelőség.

Eladó 1 drb. 1070 mm-es alig használt MÁV. cséplőgép Fordson, vagy Hanomag traktorral komplett felszereléssel - kedvező feltételek mellett. Cim: Industria-Economia Rt. Timisoara-Temesvár.

Jókarban levő 8 HP benzinmotor eleserélném jókarban levő traktorral. Esetleg ráfizetéssel. Bővebbet Tischler Lajosnál *Bachnea-Bonyha, jud. Tárnavamick.*

Középkorú, nőtlen urasági inas kerestetik falura, ugyanoda április elsejére szakképzett gyümölcsész, borász, jó írással. Bizonyítványmásolatok igénymegjelölésekkel küldendők: *Gr. Degenfeld Miksa Ardasut-Erdőszéda, jud. Sátmar.*

Házvezetőnő keresek plébániára. Dumitreni-Szentdemeter, jud. Odorheiu.

Gazda olcsóbban vásárolhat gazdától sárca *Eckendorfi* répa-magot és *Alta-Frühster* német burgonyát. G. Csontos Miklós Tauren-Mezőtőhat, posta: Zaul de Câmpie, jud. Turda.

Rendelje meg a

PÁSZTORTÚJ

szépirodalmi és művészeti képes folyóirat

Előfizetési díj:

Egész évre... 500 L. Félévre..... 250 L.

Negyed évre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5 sz. sz.
Kérjen mutatványszámot!

Új folyóirat.

Református Világszemle

I. szám tartalma:

A csehszlovákiai református egyház ismertetése. Az egyház és állam viszonya Csehszlovákiában. A romániai református egyház. A jugoszláviai református egyház Levél Franciaországból. Az Egyesült Államok magyar reformátusai. A kanadai magyar reformátusok. Felakezetek statisztikája Csehszlovákiában. A zsinatpresbiteri református egyházak statisztikája az egész világról. Megjelenik negyedévenként. Előfizetése egy évre 140 leu. Egy szám ára 35 lei. — Előfizetéseket felvesz a

MINERVA könyvkereskedés

Cluj-Kolozsvár, Str. R. Maria (Deák F.-u.) I. Ugyanott számonként is kapható.

**Mezőgazdasági Bank
és Takarékpénztár**Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferdinand
(volt Wesselényi Miklós-utca) 7. sz.

Fiókin tézetek:

Dej-Dés, Beclean-Bethlen,
Cehul-Silvaniei-Szilágycseh
Jibcu-Zsibó és Zălau-Zilah.

Affiliált intézetek:

A Nagyenyedi Kisegítő Tak.-pénztár
R.-T. Aiud-Nagyenyed és enné
Uioara-Marosújvári fiókin tézetei.

Saját tőkék:

60,000,000 leu

Foglalkozik a banküzlet mind
ágazatával. Átutalásokat bel és kü
földre a legelőnyösebben és le
pontosabban eszközöl.

Engedélyezett devizahel

**Transsylvania Bank
R.-T.
CLUJ-KOLOZSVÁR**

Fiókin tézetei:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosújvár,
Maroshévíz,
Ditró,
Mócs,
Gyergyószentmiklós,
Csikszereda,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

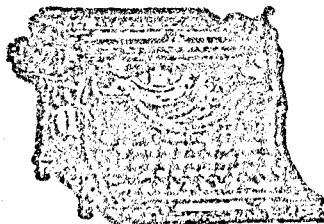
Kirendeltségei:

Aranyosgyéres.

Elfogad betételeket, leszámítol
váltókat és bárhova teljesít át-
utalásokat, meghitelezéseket.

Írógépek

Smith Premier No 60. Reming-
ton, Underwood és Corona író-
gépek gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német
írógép és sokszorosító kellekek-
ből. Speciális javítóműhely az
összes rendszerű gépek részére.
Használt írógépéből nagy raktár.

Körmendy Mihály

Cluj-Kolozsvár.

Str. Reg. Maria (v. Deák F.-u.) 25.
Telefon 9-51. — Telefon 9-51.

**A
Keleti Újság**Erdély
legolvasottabb magyar lapjaTartalmas. Megbízható.
Szórakoztató.Az Országos Magyar
hivatalos lapja.